

หัวข้อคือปนิพนธ์

พลวัตรของพื้นที่ สถาปัตยกรรม บนสภาวะหลังสมัยใหม่

ผู้เขียน

นาชปริญญา บั้วรสศักดิ์

ปริญญา

ปริญญาศิลปบัณฑิต (ศิลปสถาปัตย์และการออกแบบสื่อ)

อาจารย์ที่ปรึกษาปนิพนธ์

ดร.ทัศนัย เศรษฐเสรี

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องพลวัตรของพื้นที่ สถาปัตยกรรม บนสภาวะหลังสมัยใหม่ กล่าวถึงความหมายของสถาปัตยกรรม ความหมายที่ซึ่งไม่ได้อยู่ที่ตัวมันเองเพียงอย่างเดียว แต่ความหมายจะเกิดขึ้นได้ เพราะการอ่านอาคาร ที่ย่อมสามารถอ่าน ดีความ ได้หลากหลายรูปแบบ ตามแต่ภูมิหลังและจุดยืนของแต่ละคน ซึ่งคนในสังคมนั้นย่อมตระหนักในความมีอยู่ของมัน และสามารถรู้เห็นความหมายของสถาปัตยกรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตที่ไม่ใช่เรื่องปัจเจกของผู้อยู่อาศัย หรือเป็นเรื่องของตัวสถาปนิกเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่เป็นเรื่องของการดำรงอยู่ชีวิตในระดับสังคมอย่างหนึ่ง และสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สถาปนิกยุคสมัยใหม่ผลิตขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือการออกแบบ เป็นสิ่งหลักซึ่งต่างจากวิธีการใช้เครื่องมือ หรือวิธีการออกแบบสถาปัตยกรรมในยุคก่อนสมัยใหม่นอกเหนือจากรูปร่างหน้าตาอาคาร และยังคงสิ่งอิทธิพลต่อการออกแบบของสถาปนิกในยุคนี้เป็นอย่างมาก คือ “พื้นที่” จึงได้นำไปสู่ประเด็นของการศึกษาองค์ประกอบของความเป็นเมืองที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์อันประกอบด้วย เอกลักษณ์ (Identity) โครงสร้าง (Structure) และความหมาย (Meaning) บนพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

จากองค์ประกอบของความเป็นเมืองดังกล่าว ผ่านการวิเคราะห์บนฐานของกระบวนการองค์ประกอบของความเป็นเมืองแสดงให้เห็นว่า ความเป็นเมืองในมุมมองของสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้ขยายวงกว้างต่อความเข้าใจในความเป็นเมืองที่สามารถจับต้องได้ ผ่านกระบวนการ รูปแบบและรูปลักษณะ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมันได้ปรากฏให้เห็นชัดผ่านสิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวันของเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำกระบวนการทัศนในส่วนนี้มาเป็นสมมุติฐานขั้นต้น ในการวิเคราะห์และจำแนกพื้นที่ สู่การตั้งคำถามต่อเรื่อง การเกิดขึ้นของพื้นที่หนึ่งๆ มีการเคลื่อนไหวอย่างไร? และเราจะสามารถมองพื้นที่เหล่านี้ผ่านกระบวนการทัศนในรูปแบบใด? ที่ส่งผลต่อการเกิดก่อนสถาปัตยกรรม บนสภาวะสังคมหลังสมัยใหม่

จากคำถามข้างต้นได้นำไปสู่กระบวนการวิจัยที่ว่า แนวคิดความเป็นพื้นที่ของเมืองหลังสมัยใหม่ เราไม่สามารถที่จะพิจารณาจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งได้ไม่ว่าจะเป็นอาคาร, สะพาน, เส้นทางถนน, ย่าน แต่เราต้องเข้าใจมันในฐานะที่เป็นพื้นที่โลก (Globe) ที่มันมีการเชื่อมร้อยกันของความหมายที่สร้างความหมายของพื้นที่แบบหลังสมัยใหม่ขึ้นมา จากการทดลองและประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่างๆเข้าด้วยกันทั้งที่เป็นด้านการออกแบบเรขาคณิต (Graphic design), แบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual model) หรือสร้างภาพซ้อนที่เป็นการถ่ายภาพทดลอง (Experimental photography) และภาพถ่ายเคลื่อนไหวทดลอง

(Experimental video) ที่ถ่ายมาจากวิถีชีวิตบนพื้นที่วิจัยแห่งนั้น จึงจำเป็นต้องใช้ขั้นตอนการวิเคราะห์ที่
เริ่มต้นจากวิธีการวิจัย (Methodology) แบบสถาปัตยกรรมจากการการวิเคราะห์พื้นที่ (Site Analysis)
และการวิเคราะห์โครงสร้างเชิงสัจฐานของสถาปัตยกรรมและเมือง (Space Syntax) สิ่งที่เกิดขึ้นจากการ
วิเคราะห์ได้นำไปสู่ความเข้าใจพื้นที่ จากกระบวนการคิดและการสังเกตจากภาคสนามในรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง
กับปรากฏการณ์ต่างๆ ภายในเมืองผ่านความถี่ของการใช้พื้นที่ จากการสำรวจบนพื้นที่นั้นๆ ได้เป็นข้อมูล
เชิงสถิติ จากที่ถูกนำไปพัฒนาเป็นแนวคิดหลักในการผลิตสื่อเชิงทดลอง ผ่านกระบวนการทัศนทางวิทยาศาสตร์
โดยกล้องถ่ายภาพความร้อน (Thermal Imaging Camera) แสดงผลออกมาเป็นค่าสีในแต่ละจุด อย่างชัดเจน
ได้อย่างน่าสนใจ และเป็นภาพแทนของพื้นที่ในแต่ละจุดได้อย่างตรงไปตรงมา และจัดการแปลงข้อมูล
รูปภาพสู่รูปแบบของสื่อเชิงทดลอง ผ่านกระบวนการวิเคราะห์การแยกสี (Color Analyze) เพื่อตรวจสอบ
ปริมาณของความร้อนที่เกิดขึ้นมาเทียบเคียงกับการเคลื่อนไหวที่เกิดในแต่ละวินาทีของแต่ละพื้นที่โดยละเอียด
และทำการประสานข้อมูล (Synchronize) ทั้งหมดให้ตั้งอยู่บนระนาบเดียวกัน ทั้งพื้นที่, เวลา, สี, และการ
เคลื่อนไหว จากการบันทึกในภาพชั่ว ขณะหนึ่ง (Moment) ซ้ำๆ กัน แล้วนำมาต่อกันเป็นภาพเคลื่อนไหว
(Movement) โดยแสดงถึงสังคมในแต่ละช่วงเวลา (Moment) ที่ถูกบันทึกไว้แล้ว แล้วแต่มีกิจกรรมที่เคลื่อนไหว
(Movement) ไปอย่างต่อเนื่องและถูกจัดแสดงออกเป็นสองส่วนหลักๆ คือ ในส่วนของภาคเอกสารที่เป็น
ข้อมูลการวิเคราะห์ และกระบวนการทำงานทั้งหมดวางอยู่บนระนาบเดียว กันกับสื่อภาพเคลื่อนไหวทดลอง
และดำเนินไปอย่างควบคู่กัน

จากการศึกษาได้ข้อค้นพบว่าพื้นที่เหล่านี้ได้มีความหลากหลาย ทางด้านกิจกรรมบนท้องถนนอย่าง
ต่อเนื่องและตลอดเวลา อีกทั้งยังมีการซ้ำในกิจกรรมนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหมายถึงการยังคงอ้าสภาวะ
ความเป็นเมืองที่ชัดเจนมากขึ้น และสามารถอธิบายได้ผ่านรูปแบบของสถาปัตยกรรมและกิจกรรมของพื้นที่
นั้นๆ อันประกอบรวมกันเป็นเมืองอย่างที่พบเห็นกันจนปัจจุบัน อีกทั้งเมื่อลงลึกในการวิจัยในระดับของเวลา
ที่เกิดขึ้นบนแต่ละพื้นที่ได้ปรากฏสิ่งที่เรียกได้ว่าเป็นพื้นที่พิเศษ เกิดขึ้นแทนที่เมื่อเวลาเปลี่ยนไปและมักจะ
เปลี่ยนผันตัวเองไปเรื่อยๆ ตามเวลาและกิจกรรมทั้งที่เกิดขึ้นตามกฎเกณฑ์ของสังคม หรือเกิดขึ้นด้วยความมี
สภาวะของการเอาตัวรอดในสังคม เพื่อหลีกเลี่ยงบางอย่างให้ชีวิตประจำวันได้ดำเนินต่อไป และได้แสดงถึง
ความไม่หยุดนิ่งของสิ่งมีชีวิตบนสังคมสมัยใหม่ ที่ต้องจัดการกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของตนเองอยู่
ตลอดเวลา ที่ซึ่งสายตาของมนุษย์เองไม่สามารถรับรู้ได้ในเชิงกายภาพ แต่ได้ไปปรากฏในเชิงความคิดที่เกิดขึ้น
ขึ้น ผ่านความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ถูกปรับเปลี่ยน กดทับ จับซ้อน อย่างไม่รู้ตัวตลอด เวลา เกิดเป็นพื้นที่
ทางความคิดที่พยายามจะก้าวข้ามสังคมที่หลากหลายรูปแบบ ที่ปรากฏในทุกๆ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต
ชาติพันธุ์ และอื่นๆ ก็ล้วนแล้วแต่เป็นพื้นที่ในโลกหลังสมัยใหม่ที่ดำเนินไปอย่าง เป็นพลวัตร

และการสิ่งที่ผู้วิจัยได้ค้นพบนอกเหนือจากความหมายของพื้นที่บนสังคมหลังสมัยนั้น คือ การค้นพบ
กระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนโดยละเอียด เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลที่สำคัญต่ออันประกอบสร้างเป็น
งานวิจัยชิ้นนี้ขึ้นมาเป็นความเชื่อสัจต่อกระบวนการทำงานที่ปราศจากการคิดแปลง ปรุงแต่ง ปรุงทรง ซึ่งเป็น
วิธีที่ให้กระบวนการพาไปสู่การค้นพบร่องรอยหรือแรงสั่นสะเทือนบางอย่างที่ไปกระตุกต่อมคิด, วิธีการคิด,
การทำงานให้ออกมาได้ย่อมมีระบบและชัดเจนบนข้อมูลที่ค่อนข้างมีความซับซ้อนให้สามารถ
สื่อสารกับผู้รับชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Thesis Title	Dynamic of Space, Architecture on Postmodernity
Author	Mr.Parinya Buarossak
Degree	Bachelor of Fine Arts (Media Arts and Design)
Thesis Advisor	Dr. Thasnai Sethaseree

ABSTRACT

The Research of Dynamic of Space and Architecture on Postmodernity presents the meaning of architecture that does not belong to itself only but the definition will also belong to the reading of building which can be interpreted in a variety of formats depending on individual's backgrounds and positions. People in society always aware of its existence and know the meaning of architectural influences of lifestyle which is not a individual of occupant or architect only but it is also about the sustainability of the social life. An important thing that modern architects create in order to use as a design tool is space. It is main tool which is used differently from the other tool's using method or design method in the Premodern architecture. Besides the influence to the shape of the building looks, it influences the design of the architects of this age. Therefore, It has led to the topic of researching about the composition of urbanization from the observation and analysis consist of identity, structure and meaning on the Chiangmai area.

The composition of the urbanization through the analysis on the base of the process of the city elements shows that the urbanization in the view of architecture expands toward the understanding about city which can be touched through the process, form and appearance. The elements are visible through the environment in our daily life inevitably. Researcher has chosen a paradigm in this section for a preliminary hypothesis in area analysis and classification to pose questions how the occurrence of one space move and how we can see these spaces in any paradigms which can affect the creating of architecture in Postmodernity.

The above questions have led to the research process that the concept of a post-modern space of the city can be considered from the composition of one element whether it be a building, bridge, road, street or area. However, we have to understand it as a globe space which has overlap of meaning and create a sense of Postmodern space by experiment and applying other subjects. Because of being graphic design, conceptual model, creating an image overlay photography experiments and experimental video which are taken from the living area of research, we have to use the analysis

starting from the research methodology of architecture from the site analysis, the morphology analysis and the structure and architecture of the city (Space Syntax). The analysis has led to the understanding of space. From the thought process and observations from the fieldwork in the details regarding the phenomenons in the city through the frequency of area using for traffic, we get the statistical information from being used to develop to be a main concept for the production of experimental media through scientific paradigm by Thermal Imaging Camera. As a result, the color of each dot is clear attractively and can be a representative of each point honorably. In addition, converting image data into forms of media through experiment of Color Analyze is used to determine the amount of heat compared with the movement occurring in each second of each space carefully. Then, we synchronize all data on the same flat as space, time, colour, and movement. Recording for a while (Moment) repeatedly and bringing to a movie (Movement) present the society in each moment. All recorded moments have movement continuously and are showed into two parts which are the part of the data analysis document and working process. Both parts are placed on the same flat with the moving image experimentation and proceed in parallel.

A study has found that these spaces have the diverse activities on the road constantly. Moreover, there are repeats in the activities. It shows the emphasis of the urban condition more clearly and can be explained through the forms of architecture and the activities in those spaces. That is a city that seen until now. In addition, the in-depth research on the levels of time occurring in each area appears what is known as a special area which is replaced when the time changes. It is often changed itself because the changing of time and activities at the rules of society or survival conditions to avoid somethings to keep moving everyday life. Moreover, it shows a dynamic of lifes in the modern society that need to deal with their own daily activities all the time. The human's eyes can not recognize in the physical way but it can appear unconsciously in the idea happening through social changes; modification, pressure and complexity. There is creating of an area of thinking that seeks to transcend various social forms which appear in every ethnics, societies, cultures, lifestyles, and others. It is the space in a society of postmodern. What the researchers have discovered beyond the meanings of space on Postmodernity is a discovery process, working with the detailed step-by-step for important data of this research. This is honest to work without modification the shape and form which are a process that lead to the discovery of traces or vibrations in order to jerk on the ideas, ways of thinking, and working for a systematic and clear output on the information that is quite complex to communicate with the audience effectively.